

اندیشه اسلامی ۲

مدرس : استادعلیرضاکریمی

خاتمیت

5- خاتمیت

الف) ادله نقلی خاتمیت

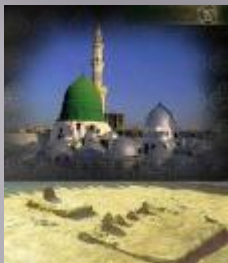
ب) مبانی ختم نبوت

1- جهانی بودن

2- جاودانگی اسلام

3- جامعیت دین اسلام

4- مراتب دین

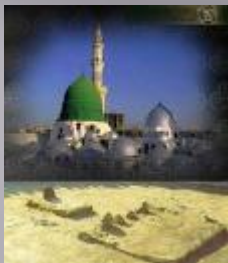
5) خاتمیت

الف- ادله نقلی خاتمیت

یکی از محکم ترین ادله نقلی خاتمیت حضرت محمد (ص) آیه خاتم النبیین است که می فرماید:

((محمد پدر هیچیک از مردان شما نیست، ولی فرستاده خدا و خاتم پیامبران است و خدا همواره بر هر چیزی دانا است.))

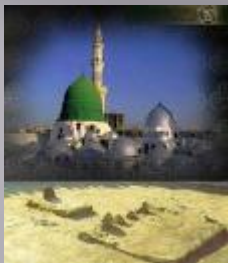
روایاتی نیز در این مورد از ائمه معصومین آمده است.

5) خاتمیت

ب- مبانی ختم نبوت

- 1- جهانی بودن
- 2- جاودانگی اسلام
- 3- جامعیت دین اسلام
- 4- مراتب دین

- 6- اسلام و مقتضیات زمان
- الف) رابطه اسلام با مقتضیات زمان
- ب) کیفیت هماهنگی دین ثابت با نیاز متغیر
- ج) قانون پویای اسلام
- 1- ورود عقل در قانونگذاری
- 2- اجتهاد پویا
- 3- بنای احکام بر مصالح واقعی
- 4- توجه به احکام اولی و ثانوی
- 5- عدم جمود به شکل خاص ظاهری زندگی
- 6- قوانین کنترل کننده
- 7- اختیارات حکومت اسلامی

6- اسلام و مقتضیات زمان

الف- رابطه اسلام با مقتضیات زمان

برای روشن شدن حقیقت باید مقتضیات زمان را تفسیر کرد:

1- تقاضای زمان، یعنی هر چه در زمان به وجود آید. یعنی پدیده هایی که در مقتضیات زمان پیدا شده اند و تطبیق دادن خویش با آنها.

6- اسلام و مقتضیات زمان

الف- رابطه اسلام با مقتضیات زمان

برای روشن شدن حقیقت باید مقتضیات زمان را تفسیر کرد:

2- تقاضای زمان، یعنی تقاضای مردم زمان و پسند مردم. در این تفسیر پسند و ذوق و سلیقه مردم ملاک است.

6- اسلام و مقتضیات زمان

الف- رابطه اسلام با مقتضیات زمان

3- مقتضیای زمان، به معنای این است که احتیاجات واقعی بشر در طول زمان تغییر می کند و بشر در هر زمان، نیاز خاصی دارد. اسلام می تواند نیازهای متغیر انسانها را در زمان های مختلف پاسخگو باشد.

6- اسلام و مقتضیات زمان

ب- کیفیت هماهنگی دین ثابت با نیاز متغیر

اشکالی که مطرح می شود:

دینی که ثابت است، چگونه می تواند راهنمای زندگی بشری باشد که همواره در حال تغییر است؟ پاسخ به این سوال :

1- نیازهای انسان به دو دسته تقسیم می شوند نیازهای ثابت و نیازهای متغیر که نیازهای ثابت برگرفته از ساختمان جسم انسان است نیازهای ثانوی. نیاز اولی و ثابت بشر به سوی ...

6- اسلام و مقتضیات زمان

ب- کیفیت هماهنگی دین ثابت با نیاز متغیر

توسعه و کمال زندگی است، ولی نیازهای ثانوی، ناشی از توسعه و کمال زندگی است. بیشتر نیازهای بشر ثابتند. در نظام قانون گذاری اسلام نیازهای ثابت، قوانین ثابت و برای نیازهای متغیر قوانین متغیر در نظر گرفته شده است.

6- اسلام و مقتضیات زمان

ب- کیفیت هماهنگی دین ثابت با نیاز متغیر

اشکالی که مطرح می شود:

دینی که ثابت است، چگونه می تواند راهنمای زندگی بشری باشد که همواره در حال تغییر است؟ پاسخ به این سوال :

2- چه شکل نیاز عوض شود چه نیازهای جدید در گذر زمان به وجود آید، در پرتو قوانین ثابت حق مدار و عدالت گستر قابل پاسخگویی هستند.

6- اسلام و مقتضیات زمان

ج- قانون پویای اسلام

ویژگی های سیستم قانونگذاری اسلام:

- 1- ورود عقل در قانونگذاری
- 2- اجتهاد پویا
- 3- بنای احکام بر مصالح واقعی
- 4- توجه به احکام اولی و ثانوی

6- اسلام و مقتضیات زمان

5- عدم جمود به شکل خاص
ظاهر زندگی

6- قوانین کنترل کننده

7- اختیارات حکومت اسلامی

7- قلمرو دین

الف) هدف بعثت پیامبران

1- تفسیر دنیا گرایانه

2- تفسیر آخرت گرایانه

3- تفسیر جامع گرایانه

4- دلایل نظریه جامع گرا

5- اهداف پیامبران در قرآن (1- دعوت به معاد 2- دعوت به خدا و

توحید 3- تعلیم و تربیت 4- دعوت به تزکیه و تقوا

- 5) آزادی انسان
- 6) عدالت اجتماعی
- 7) اصلاح جامعه و مبارزه با فساد
- ب) سیره عملی پیامبر اسلام
- ج) جامعیت دین

7- قلمرو دین

الف- هدف بعثت پیامبران:

- 1- تفسیر دنیاگرایانه: که بر روی سه هدف جهانی متمرکز است: عدالت اجتماعی، رفاه آبادانی و رهایی از اضطراب و رنج دایمی زندگی دنیوی
- 2- تفسیر آخرت گرایانه: نگاه فقط نگاه اخروی است.

7- قلمرو دین

الف- هدف بعثت پیامبران:

3- تفسیر جامع گرایانه: دیدگاه جامع نگر در جهت گیری پیامبران، همه شئون زندگی بشر، اعم از زندگی دنیوی و اخروی را شامل است و پیامبر اسلام (ص) به جهت خاتم بودن، پیامی جامع و کامل برای بشر آورده است.

7- قلمرو دین

الف- هدف بعثت پیامبران:

- 4- دلایل نظریه جامع گرا: در اینجا طرفداران این نظریه با دو روش درون دینی و برون دینی جامعیت پیام و دعوت پیامبران را اثبات می کنند.
- ❖ برهان هایی که جهت ضرورت نبوت ارائه می شوند به گونه ای تفسیر جامع گرایانه دعوت پیامبران را اثبات می کند.

7- قلمرو دین

- 4- دلایل نظریه جامع گرا: در اینجا طرفداران این نظریه با دو روش درون دینی و برون دینی جامعیت پیام و دعوت پیامبران را اثبات می کنند.
- ❖ پیام و دعوت پیامبران ناظر به بخشی از زندگی آدمی و غافل از بخش دیگر نیست.
 - ❖ تصویر جامع متفکران شیعه و سنی از امامت، تصویر جامع یعنی ریاست دین و دنیاست. بنابراین تصویر جامع گرایانه در امامت، در نبوت نیز جریان می یابد.